

CUVINT ÎNAINTE

Anul 1982 reprezintă un moment nou al cincinalului 1981—1985, cincinal în care poporul român strâns unit în jurul partidului este angajat cu întreaga sa energie și capacitate creatoare pentru ridicarea țării noastre la un nivel calitativ superior al dezvoltării economico-sociale. În aceste condiții în industrie se desfășoară o amplă luptă pentru productivitate înaltă și eficiență, pentru o calitate superioară, folosirea cu maximum de randament a zestrei tehnice a întreprinderilor, gospodărirea rațională a materiilor prime, energiei și combustibilului. Paralel și în chip prioritar, agricultura noastră a pășit într-un moment nou al devenirii sale: înfăptuirea noii revoluții agrare, salt calitativ care implică o solicitare deosebită a lucrătorilor de pe ogoare, a tuturor locuitorilor satelor, o muncă tot mai calificată, ridicarea gradului de mecanizare și chimizare, dăruire și pasiune.

În concordanță cu obiectivul fundamental al „Programului P.C.R. de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism” în această perioadă va avea loc afirmarea cu putere a revoluției tehnico-științifice contemporane în toate domeniile, accelerarea trecerii — pe baza acumulărilor cantitative obținute în cincinalele precedente — la o nouă calitate a activității economice și sociale, la ridicarea pe o treaptă mai înaltă a gradului de bunăstare și civilizație a întregului popor, întărirea independenței și suveranității patriei noastre.

Sarcini deosebite revin, conform Directivelor de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic în perioada 1980—1990 și direcțiile principale pînă în anul 2000, activității din domeniul științelor sociale, istoriei și arheologiei. În domeniul științelor sociale cercetarea se va axa cu prioritate pe studierea problemelor fundamentale ale fărîmării societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, pe aprofundarea problemelor de bază ale dezvoltării sociale în epoca contemporană, pe aprecierea gândirii și practicii revoluționare, a rolului conducător al P.C.R. în opera de construcție socialistă, evoluția diferitelor clase și categorii sociale în perspectiva înaintării spre comunism.

În domeniul istoriei și arheologiei — domeniu la care revista noastră dorește și trebuie să aducă o contribuție semnificativă —

cercetarea științifică trebuie să adâncească, pe baza materialismului dialectic și istoric, studiile privind evoluția vechilor civilizații, acordând o atenție prioritară procesului etnogenezei poporului român. Cercetarea trebuie deci să pună în evidență procesul de împletire a civilizației dace cu cea romană, elementele caracteristice ale fiecăreia din aceste civilizații, permanența și continuitatea elementului daco-roman, apoi tradițiile de luptă pentru libertate și independență și în ultimă instanță locul și rolul românilor în dezvoltarea istorică generală și în special în cea a sud-estului european.

Instituțiile de cultură, între care muzeele ocupă un loc important, — trebuie să intensifice activitatea politico-educativă, să întărească munca de formare a omului nou constructor al celei mai drepte orînduiri din lume: comunismul. Așa cum arăta secretarul general al partidului tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea cu privire la „Activitatea politico-ideologică și cultural-educativă de formare a omului nou și devotat al societății socialiste multilateral dezvoltate și al comunismului“, din iunie 1976, muzeele au sarcini importante în formarea unei conștiințe noi, revoluționare a maseilor, în promovarea și răspîndirea largă a politicii și realizărilor partidului și statului nostru.

Activitatea politico-educativă va trebui să pornească de la trecutul istoric, de la trecutul de luptă revoluționară al poporului nostru, să se bazeze pe tradițiile lui progresiste. O sarcină esențială, a acestei activități este educarea tuturor celor ce muncesc în spiritul patriotismului socialist, al dragostei și devotamentului față de patrie, formarea hotărîrii de a nu precupeți nimic pentru apărarea cuceririlor revoluționare, pentru întărirea și înflorirea continuă a României socialiste.

Pe linia trasată de partid se înscrie comemorarea unor importante evenimente din istoria poporului nostru, a unor momente ale luptei pentru libertate socială și națională.

Se împlinesc în anul acesta 105 ani de la cîștigarea în anul 1877 a independenței de stat a României, pas hotărîtor spre momentul final al procesului de unificare națională.

Pe calea aceasta a luptei pentru unire, pentru drepturi naționale se aniversează un eveniment nu mai puțin important: 90 de ani de la procesul Memorandumului. Prin acest proces conducătorii reacționari ai statului austro-ungar au trimis în judecată pe conducătorii partidului național pentru o petiție în care cereau și justificau drepturile națiunii române. Acțiunea intentată conducătorilor naționali ai românilor s-a transformat într-o tribună de luptă națională, iar prin răsunetul care l-a avut în masele largi procesul Memorandumului a devenit o cauză națională.

Se împlinesc 75 de ani de la răscoala țăranilor din anul 1907. Răscoala țăranilor flămînzi, lipsiți de pămînt, înfometați și fără nici un drept politic a fost brutal reprimată de regimul burghezo-moșieresc.

Se împlinesc în același timp 20 de ani de la încheierea procesului de cooperativizare a agriculturii, moment de vîrf al transfor-

mării socialiste a acestei ramuri de bază a economiei naționale. Hotărîrea C.C. al P.C.R. de a aniversa simultan cele două evenimente a însemnat punerea față în față a două modalități radical diferite de a rezolva problema țărănească.

S-au împlinit 60 de ani de la crearea U.T.C. și 25 de ani de la înființarea Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România. „Formarea U.T.C. în anul 1922 la un an după crearea P.C.R. — aprecia tovarășul Nicolae Ceaușescu — a constituit un moment crucial în istoria mișcării revoluționare a tineretului din România. De la crearea sa U.T.C.-ul a fost mereu prezent în toate marile bătălii revoluționare purtate de clasa muncitoare împotriva asupririi capitaliste, pentru salvagardarea democrației, pentru apărarea integrității teritoriale a țării și a independenței ei“.

Pe linia unor evenimente revoluționare trebuie menționată și aniversarea a 49 de ani de la marile bătălii de clasă ale ceferiștilor și petroliștilor din anul 1933, lupte în care sub conducerea P.C.R. clasa muncitoare și-a dovedit combativitatea de clasă și capacitatea de organizare.

Se împlinesc de asemenea 45 de ani de la intentarea procesului de la Brașov unui grup de 21 de tineri comuniști și antifasciști în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu. Sub îndrumarea P.C.R. cei 21 de tineri au transformat procesul într-o tribună de luptă, de afirmare a ideilor comuniste și antifasciste, într-un act de acuzare a regimului burghez moșieresc.

Pe plan regional — sălăjan am zice — sînt o serie de evenimente sau personalități care trebuie menționate. Deși contribuția lor la marile evenimente istorice a fost mai mică, limitată pentru acest teritoriu, ei joacă un rol important.

Participarea sălăjenilor la Memorandum — într-o poziție principală atît ca importanța personajelor cît și ca număr, este un fapt care trebuie și merită menționat.

Se împlinesc 130 de ani de la nașterea Elenei Pop (născută Mărcuș) inițiatoare a Reuniunii Femeilor Române Sălăjene (1881) importantă organizație de luptă pentru propagarea culturii naționale. În virtutea acestei funcții ea a dus o activitate impresionantă cu caracter politic, fiind în același timp, poetă și publicistă pe tărîm cultural.

În anul 1887 a fost înființată la Zalău din inițiativa lui Gavril Trif „Societatea culturală Gh. Lazăr“ pentru cultivarea limbii și cîntărilor naționale.

Se împlinesc de asemenea 120 de ani de la nașterea Elenei Pop (1862—1940) fiica lui Gh. Pop de Băsești (căsătorită Hossu-Longin) militantă neobosită în lupta națională, prezentă în cele mai importante momente ale acestei lupte, de la ajutorarea românilor în războiul pentru independență pînă la momentul suprem al Unirii de la Alba Iulia.

Muzeul din Zalău a pășit în cel de al 31 an al activității sale. Privind înapoi se poate spune că a fost o activitate rodnică atît pe planul muncii politice, de propagandă și educație a maselor cît

și pe planul cercetării trecutului istoric, al adunării, depozitării și expunerii unor descoperiri sau materiale importante.

Revista *Acta Musei Porolissensis* — o creație a muzeului — se înfățișează și de această dată credincioasă scopurilor pentru care a fost înființată și respectind sarcinile pe care partidul le-a pus în fața istoriei și instituțiilor de cultură. În această încercare istoricii semnatori ai articolelor revistei, cercetători ai trecutului sălăjan au simțit tot timpul sprijinul Comitetului Județean Sălaj al P.C.R. care le-a dat imboldul pentru a merge înainte.

COMITETUL DE REDACȚIE